

(ficció)

VIAATGE AL CÒMETA

Arthur C. Clarke

Què succeirà quan la màquina falli i els petits humans es trobin al bell mig de l'ample cosmos, sense els poderosos ordinadors, incapacitats per escollir, entre els milions de camins que ofereix el buit, el camí que els ha de conduir a bon port... Doncs bé, caldrà que comprovin si encara poden servir-se dels seus deu dits.

"No sé per què faig aquest enregistrament, digué George Takeo Picket lentament davant del micròfon penjant. No hi ha cap possibilitat que mai algú arribi a escoltar-lo. El cometa no ens reconduirà vers la Terra fins d'ací a uns dos milions d'anys, és a dir, quan comenci la seva nova revolució al voltant del sol. Em pregunto si, quan això s'esdeingui, la raça humana encara existirà i si aquest cometa oferirà als nostres descendents aquest espectacle tan grandios. Potser organitzaran una expedició, com nosaltres, per veure què hi poden descobrir. I ens trobaran..."

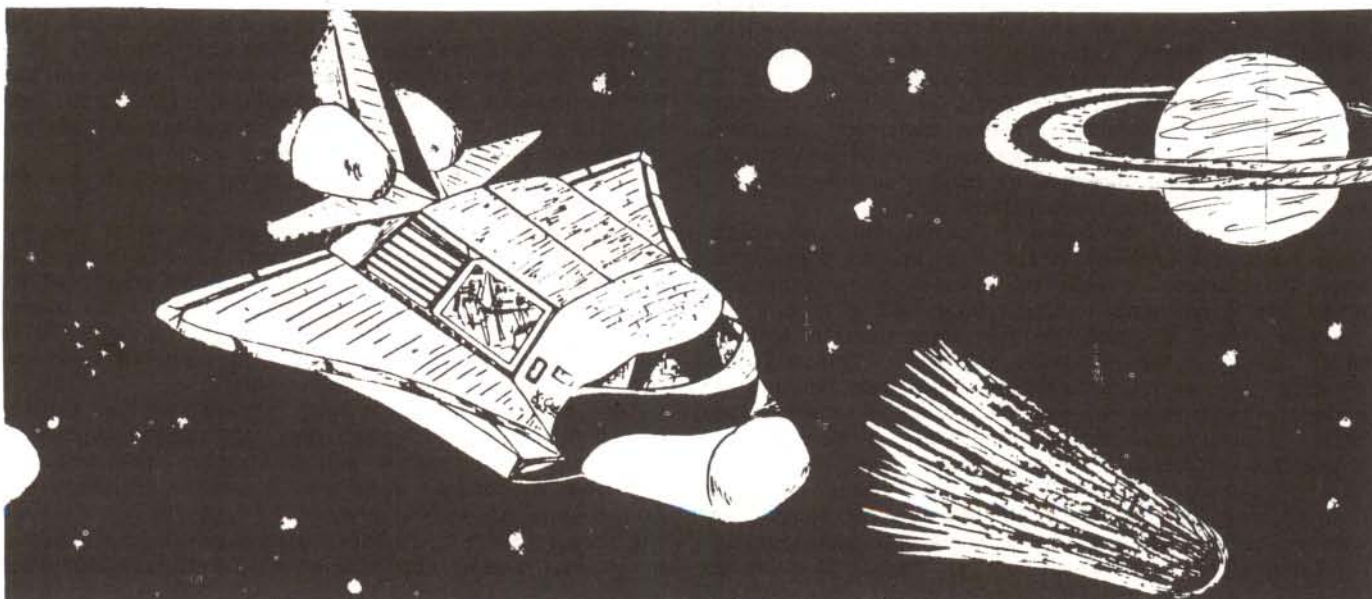
"De fet, la nau es trobarà encara en condicions excel·lents malgrat el decurs dels segles. Potser hi trobaran combustible i fins i tot aire en quantitat, ja que el que de primer esgotarem seran les provisions alimentàries i abans que d'asfíxia morirem de fam. De tota manera, no crec pas que arribem en aquest punt; obrir la porta de seguretat ens permetrà d'acabar més ràpidament.

"Quan era petit, vaig llegir un llibre sobre exploració polar intítulat "hivernació en el glaç". Doncs bé, és més o menys el que ens espera. Tot al nostre entorn hi ha gel surant, en forma de gegantesques masses po-

roses. El nostre Challenger es troba completament envoltat d'icebergs que es mouen amb tanta lentitud que sembla que no es belluguin. Cap de les expedicions a qualsevol dels dos pols de la Terra no ha hagut mai de passar un hivern semblant.

Durant la major part d'aquests pròxims dos milions d'anys, la temperatura serà de 273 graus sota zero. Ens trobarem tan allunyats del sol que aquest ens escalfarà menys que les estrelles. ¿I qui s'ha pogut mai escalfar les mans amb els raigs de Sirius una nit freda d'hivern?" La imatge absurda que va passar-li per la ment el deixà sense energia. El record dels paisatges plens de neu sota la lluna i el soroll dels picarols dels trineus de Nadal dringant pel país que es trobava a vuitanta milions de quilòmetres lluny, va fer-li un nus a la gola. Va plorar llàgrimes d'infant quan el seu autodomini s'esfondrà en evocar totes les bel·leses familiars i estranyes d'aquesta Terra ja perduda per sempre per a ell.

Tot havia començat molt bé, amb un alè pletòric d'aventura. ¿Quant feia d'això? ¿Sis mesos? Recordava que havia sortit a contemplar el cometa, després que el jove Jimmy Randall l'havia descobert amb el teles-

copi que ell mateix s'havia construït i havia enviat el seu famós telegrama a l'observatori del mont Stromlo. En aquells moments, el cometa era solament un lleuger núvol que travessava la constel·lació d'Eridanus, al bell mig de l'equador. Es trobava encara molt allunyat de **Mart**, en una òrbita imprecisa retallada en l'infinit, i s'adreçava vers el sol. La darrera vegada que havia lluit en els cels de la Terra, cap home no havia arribat a contemplar-lo i qui sap si quan apareixeria novament -potser per darrer cop- encara quedaria algú que ho pogués fer.

En acostar-se al sol, el cometa s'havia inflat i havia emès gran quantitat de vapor i gas. Com un estendard gegant, la seva cua onejava en alguna brisa còsmica, a més de seixanta-quatre milions de quilòmetres lluny; en aquell moment enfilà l'òrbita de **Mart**. Va ser llavors quan els astrònoms van considerar que es tractava del fenomen celest més grandios de tots els temps; l'aparició del cometa **Halley**, l'any 1986, no se li podia comparar ni de bon tros. Aleshores, els responsables de la Dècada Internacional d'Astrofísica van decidir de fer el llançament de la nau espacial d'observació **Challenger** per anar al seu encalç -si és que això encara era possible-, atès que una ocasió semblant no es tornaria a presentar abans d'un miler d'anys.

Durant setmanes, les hores abans de l'albada, el cometa s'estirava en el cel com si es tractés d'una nova **Via Làctia** amb molta més brillantor. A mesura que s'atansava al sol i n'experimentava novament l'ardor que ja havia conegut en el temps en què el pas dels mamuts feia estremir la Terra, el cometa manifestava un increment constant de la seva activitat. Del nucli eixien gotes lluminoses que es desplegaven en amples ventalls giratoris com projectors alentits al bell mig de les estrelles. La seva cua, que ja assolía els cent seixanta milions de quilòmetres, es trobava dividida en una munió complexa de cintes i senyeres la forma de les quals canviava completament de la nit al dia. Aquestes s'allunyaven més i més del sol, com si una mena de vent potent nat al cor del sistema solar les menés devers les estrelles.

Quan fou escollit per sortir en el **Challenger**, **George Picket** no se sabia avenir de la seva sort. Cap periodista no havia tingut una oportunitat semblant d'ençà de William Laurence i la bomba atòmica. El fet de ser llicenciat en ciències, solter, gaudir d'una salut excel·lent, pesar no més de seixanta quilos i no tenir apèndix, tot plegat va comptar, sens dubte, a l'hora de triar-lo. De tota manera, molts altres devien reunir també aquestes mateixes condicions.

Fos com fos, l'enveja inicial acabà per convertir-se en alleujament.

Com que la divisió de tasques a bord del **Challenger** no feia possible que actués solament com a periodista, **Picket** havia hagut d'acceptar el càrrec de segon de la tripulació. Dit en altres mots, havia de realitzar la tasca de menar el llibre de bord, de fer de secretari del capità, de controlar el repartiment dels queviures i d'altres provisions i de portar-ne la comptabilitat. Era, per tant, una sort que en estat d'ingravitació n'hi hagués prou amb tres hores diàries de son.

Aquesta divisió de feines li exigia molt de tacte. Quan no estava enfeinat escrivint en la seva taula, gran com una pissarra, o rellegint articles emmagatzemats, anava per la nau amb el magnetòfon sota el braç.

Havia tingut la cura de fer entrevistes a tothom, sense deixar-se cap dels vint enginyers o investigadors científics que es trobaven en el **Challenger**. No tots els enregistraments havien estat transmesos a la Terra per ràdio; alguns eren massa científics, d'altres massa imprecisos i d'altres tot el contrari. Si més no, en cap cas no havia actuat per favoritisme i creia no haver tampoc menystingut ningú. Hi pensava tot adonant-se que en aquells moments allò no tenia cap importància.

Es qüestionà la manera com el doctor **Martens** es

prenia les coses; l'astrònom havia estat un dels personatges del seu reportatge que s'havia mostrat més difícil, tot i que era el que posseïa les dades més importants. Sobtadament, **Picket** agafà la cinta més vella de les enregistrades, on es trobava l'entrevista feta a **Martens**, i la introduí en el magnetòfon. Era conscient que solament era una temptativa per part seva d'aixoplugar-se en el passat per fer-se escapol del present, però l'únic efecte d'aquest llampec de lucidesa fou fer-li esperar que l'intent fos reeixit.

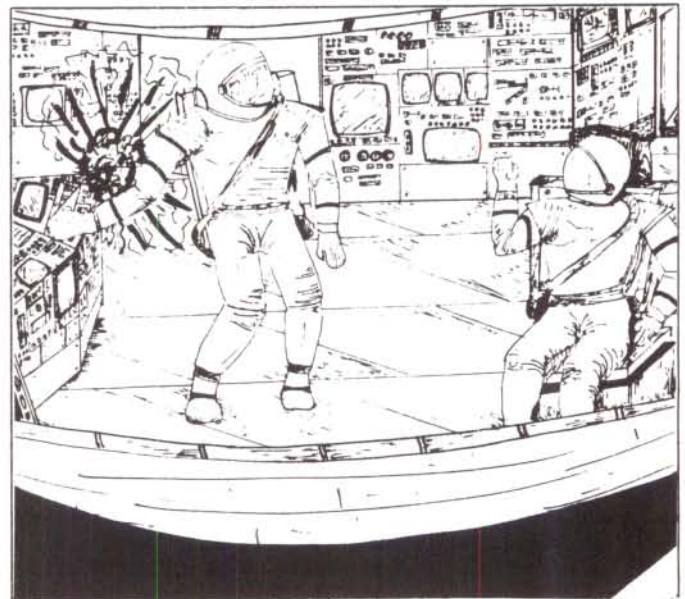
Havia servat un record molt viu d'aquesta entrevista -la primera-, ja que el micròfon penjant, que es movia lleument en el corrent d'aire produït pels ventiladors, l'havia gairebé hipnotitzat fins al punt de fer-lo tornar incoherent.

En escoltar-lo, ningú no podia dubtar: servava l'acostumada serenitat professional.

Eren a trenta-dos milions de quilòmetres del cometa, al qual, però, ràpidament s'acostaven, quan va adreçar-se a **Martens**, que es trobava en el seu lloc d'observació, per fer-li la primera pregunta.

"Doctor **Martens**, quina és la natura exacta del cometa?"

- Bé, és una barreja, havia respost l'astrònom, i la seva composició es modifica constantment a mesura que ens allunyem del sol. La cua, tanmateix, és formada bàsicament per amoníac, metà, àcid carbònic, vapor d'aigua, cianogen...

- ¿Cianogen? ¿Però no es tracta d'un gas tòxic? ¿Què passaria si la Terra entrava en contacte amb ell?"

- Res. Per més espectacular que ens sembli, la cua d'un cometa no és altra cosa que buit. Un volum semblant al de la Terra conté tant de gas com el que pot enquistar-se en una capsula de llumins.

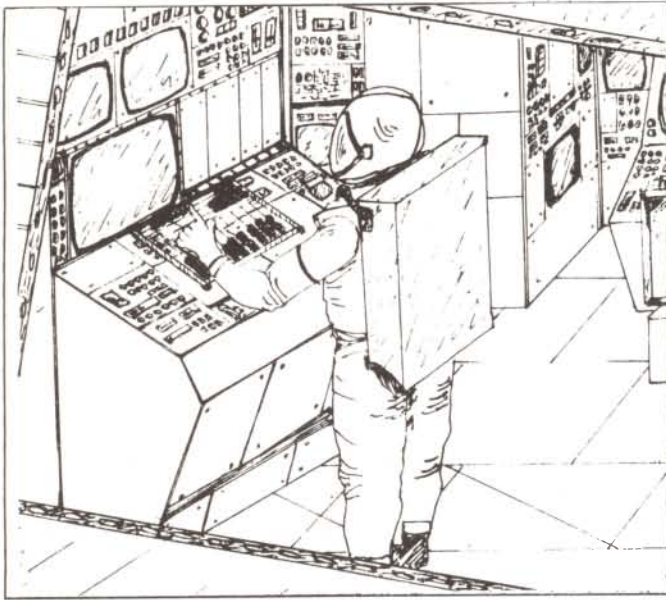
- I malgrat tot, aquesta quantitat tan petita de gas dona aquesta lluminositat!

- De la mateixa manera que un gas rar en un tub publicitari i per les mateixes raons. La lluminositat de la cua del cometa és produïda pel bombardeig del sol amb partícules carregades d'electricitat. És un anunci còsmic; tinc por que un d'aquests dies la gent de la publicitat no s'adonin d'aquest mitjà i arribin a fer eslogans publicitaris en el sistema solar.

- Una perspectiva depriment... encara que cal esperar que hom ho presenti com una victòria de la ciència aplicada. Però no parlem més de la cua; ¿quan trigarem a arribar al cor del cometa... al centre, em penso que és així com vós l'anomeneu?.

- Com que tractar d'atrapar alguna cosa sempre demana un cert temps, crec que no hi penetrarem fins d'ací

a dues setmanes. Primerament, ens immergirem en la part més profunda de la cua, de manera que tallarem transversalment el cometa en el moment d'atrapar-lo.

I malgrat que el nucli es troba encara a trenta-dos milions de quilòmetres, ja tenim una bona quantitat d'informació sobre ell. En primer lloc, sabem que és extremament petit... de menys de vuitanta mil quilòmetres de diàmetre. No és una massa sòlida sinó més aviat un conglomerat de milions de petits cossos en moviment formant un núvol.

- ¿Podrem penetrar en el nucli?

- Ho sabem quan arribarem. Potser optarem prudentment per observar-lo mitjançant el telescopi d'alguns milers de quilòmetres estant. Pel que respecta a mí, em sentiria molt decebut si no ens dirigíem al nucli. I vós?

Picket va parar el magnetòfon. Sí, **Martens** havia tingut raó; s'hauria trasbalsat, tant més que aparentment no hi havia cap mena de perill. Si de cas n'hi havia, no provenia del cometa sinó del coet.

Havien travessat l'una darrera l'altra les immenses veles de gas que, d'una manera inconcebible, el cometa **Randall** mantenia subjectes tot projectant-les en la seva cursa lluny del sol. Ara, a mesura que s'atansaven progressivament a les regions més denses del nucli, semblava com si es trobessin en el buit ideal. La boira lluminosa que envoltava el **Challenger** des de tants milions de quilòmetres arribava amb prou feines a enfosquir les estrelles; però davant mateix, al centre del cometa, hi havia una taca brillant de llum difosa que els atreia com un foc follet.

Les perturbacions elèctriques que es produïen al seu entorn amb una intensitat creixent havien interromput gairebé completament el seu contacte amb la Terra. L'emissor principal de la nau podia enviar amb prou feines un sol missatge, però des de feia alguns dies, s'havien vist forçats a enviar en morse un comunicat dient que tot anava bé. Quan es desviessin del cometa per tornar a entrar-hi, es restablirien les comunicacions, però de moment es trobaven tan aïllats com els exploradors abans de la descoberta de la ràdio. **Picket** havia experimentat una certa satisfacció; això li permetia tenir més temps per acomplir la seva segona tasca. Encara que el **Challenger** estigués a punt d'entrar en el cor del cometa en unes circumstàncies que cap capità no hauria mai imaginat abans de les acaballes del segle XX, era necessari que algú s'encarregués de verificar les provisions i calculés quina n'era la reserva.

Amb gran prudència i extrema lentitud, explorant amb el radar l'esfera espacial que els envoltava, el **Challenger** s'obrí pas en direcció al centre del cometa.

I un cop allí s'immobilitzà... enmig del glaç.

En altre temps, vers l'any 1940, Whipple de Harvard ho havia endevinat, però aquesta veritat era difícil de creure si hom no tenia proves evidents. El nucli relativament minúscul del cometa era format per conglomerats d'icebergs en moviment situats en òrbites entrecruades. Però contràriament als icebergs que deriven en els mars polars, aquests no eren d'un blanc esclatant ni es componien d'aigua. Tenien un to grisós brut i eren molt porosos, com la neu mig fosa.

I eren farcits de bosses de metà i amoníac que explotaven de tant en tant i originaven geisers gasosos quan absorbién la calor solar. Un meravellós espectacle que **Picket** no havia tingut inicialment temps d'admirar. Ara, però, en tenia fins i tot massa.

Com de costum verificava les provisions de la nau espacial quan el desastre es va fer evident, sense que ell se n'adonés del tot en un primer moment. La situació pel que fa als queviures era completament satisfactòria; disposaven d'estocs suficients per al retorn a la Terra. Ho havia confirmat ocularment i solament calia confrontar-ho amb les xifres enregistrades en la secció -gran com un cap d'agulla- que el cervell electrònic de la nau espacial tenia reservada per a aquests afers.

Quan les primeres quantitats irreals van aparèixer a la pantalla, **Picket** va creure que s'havia equivocat en prémer la tecla. Va esborrar el resultat i va introduir novament les dades a la calculadora electrònica.

60 caixes de conserves de carn embarcades; 17 de consumides fins aquell dia; en restaven, per tant, 9999-9943.

Ho intentà de nou, però el resultat que va obtenir no va ser millor que l'anterior. Amoïnada, bé que sense almar-se gaire, va anar a buscar el doctor **Martens**.

Va trobar l'astrònom a la cambra de tortura -aquest era el nom del petit gimnàs situat entre el magatzem de les peces de recanvi i el dipòsit principal de carburant. Tots els membres de la tripulació havien de realitzar exercicis cada dia durant una hora a fi que llurs músculs no perdessin l'elasticitat en un estat com el de la ingravitació. **Martens** es barallava amb un sistema de molles força potent, l'expressió ferotge i el rostre ple de determinació. La seva expressió acabà entristint-se quan **Picket** li explicà el que succeïa.

Unes quantes temptatives en el quadre principal el van convèncer del pitjor.

"La calculadora s'ha tornat boja. Ja no és capaç ni de sumar ni de restar.

- Però bé es deu poder arranjar!"

Martens va fer que no amb el cap. Havia perdut el seu aire de seguretat habitual; se'l veia pàl·lid i amb els trets de la cara descompostos.

- Ni els mateixos constructors no podrien arranjar-la. És una massa compacta de microcircuits tan atapeïts com els del cervell humà. La part de la memòria encara funciona, però la secció de càlcul s'ha espatllat. No fa altra cosa que barrejar les xifres que hom li forneix.

- I això quines conseqüències té per a nosaltres?

- La mort, afegí **Martens** secament. Sense la calculadora electrònica estem fotuts. És impossible calcular l'òrbita que ens ha de permetre retornar a la Terra. Necessitaríem setmanes i un exèrcit de matemàtics per establir-la.

- És ridícul! El coet està en condicions òptimes, disposem de queviures i carburant en quantitat... i em dieu que morirem senzillament perquè no som capaços de realitzar algunes addicions.

- Algunes addicions! replicà **Martens** amb part del seu antic convenciment. Una maniobra d'aquesta natura que ens permeti allunyar-nos del cometa i situar-nos en una òrbita terrestre implica un centenar de milers de càlculs. La calculadora electrònica necessita bastants minuts per arribar a la solució."

Picket no era matemàtic, però els seus coneixements

astronòmics eren suficients per fer-se càrrec de la situació en què es trobaven. Una nau que navega pel cel es troba sota la influència de nombrosos cossos espacials. La força principal és la gravitació del sol, que manté tots els planetes estretament fixats en llur òrbita. Aquests, a llur torn, exerceixen, cadascun, una atracció, bé que molt més feble. Fer un càlcul tenint present totes aquestes forces oposades -i, especialment, aprofitar-se'n per assolir en el moment òptim un objecte que es troba a milions de quilòmetres lluny- representa un problema d'una gran complexitat. Picket entenia el capficament de Martens; cap home no pot treballar sense les eines necessàries de l'ofici i cap altre ofici no requereix uns instruments tan complicats.

Tot i que el capità va comunicar en una reunió d'urgència la situació a la tripulació, calgueren algunes hores per adonar-se i prendre consciència de la nova realitat. La fi es trobava tan lluny en el temps que no acabava de materialitzar-se; estaven condemnats a mort però la data de l'execució era llunyana. I la vista panoràmica continuava essent esplendorosa...

Més enllà de la broma lluminosa que els envoltava -que esdevindria llur tomba espacial fins a la fi dels temps- arribaven a veure el fanal de Júpiter, que lluia més que les estrelles. Alguns d'entre ells viurien encara, si els altres acceptaven sacrificar-se, quan passessin prop del més potent dels fills del sol. Picket pensava si valia la pena viure algunes setmanes més per veure el que Galilei havia vist quatre-cents anys abans amb el seu telescopi rudimentari -i els satèl·lits de Júpiter, que giraven com en un coixinet de boles per damunt d'un fil invisible?

"Boles damunt d'un fil". Aquesta imatge va fer brollar del seu subconscient un record d'infantesa que havia oblidat del tot i que va necessitar alguns dies per eixir a la superfície. Llavors va convèncer-se que havia

car els materials que necessitava.

...

"Si és una broma, no em fa ni mica de gràcia, digué el doctor Martens tres dies després tot donant una ullada desdenyosa a l'objecte fràgil fet amb fusta i filferro que portava a la mà.

- Ja m'ho pensava, que dirfeu això, contestà Picket, contenint la seva irritació. Però feu-me la gràcia d'escollir-me un moment. La meua àvia era japonesa i, quan jo era petit, em va explicar un conte del qual m'havia oblidat completament fins que fa unes setmanes em va venir a la memòria. Crec que pot ser la nostra salvació.

"Poc després de la segona guerra mundial, hi hagué un concurs entre un americà que feia anar una calculadora electrònica i un japonès amb un àbac com aquest que tinc aquí. El sistema de boles va guanyar.

- La calculadora devia ser molt primitiva o bé l'operador un negat."

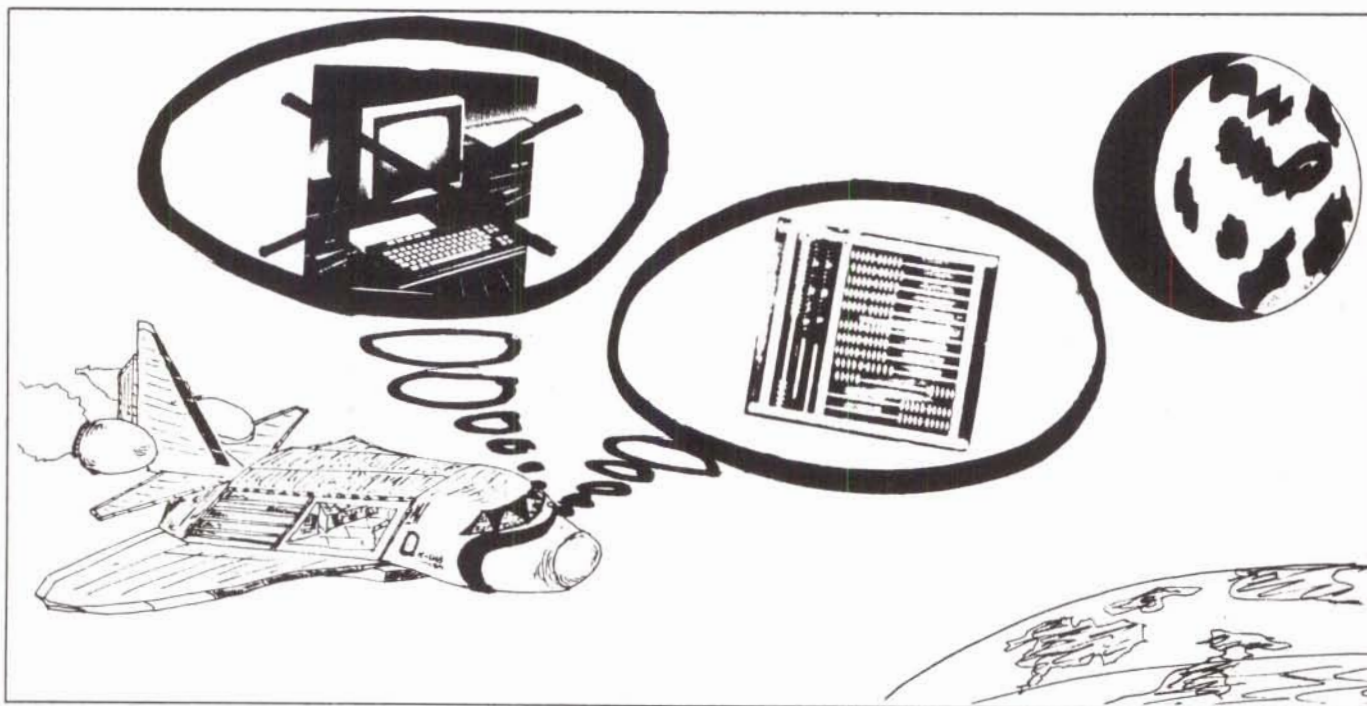
- Hom va emprar la calculadora més avançada de l'exèrcit nord-americà. Però deixem les discussions. Fem una provatura... digueu-me dos nombres de tres xifres i jo els multiplicaré.

- Bé... 856 per 437."

Els dits de Picket començaren a dansar per damunt de les boles, empenyent-les a través dels fils a una velocitat de llampec. L'àbac tenia dotze fils, de manera que podia arribar a calcular nombres de fins a 12 xifres (999 999 999) o bé dividir-se en seccions quan calia fer simultàniament operacions diferents.

"374702, digué Picket després d'un temps increïblement curt. Mirem ara el temps que trigueu a fer el càlcul fent servir paper i llapis."

El temps que necessità Martens per fer l'operació fou molt més llarg -cal dir que no era massa bo en aritmè-

trobat la solució.

"No! cridà en veu alta. És ridícul! Se me'n riuran davant dels nassos!"

I què? li digué una veu interior. Què hi perdràs? En el pitjor dels casos això ocuparà la gent mentre els queviures i l'oxigen s'esgoten. L'esperança més feble és millor que res...

Deixà de jugar amb els botons del magnetòfon; l'autocommiseració desaparegué. Es va deslligar els cinturons elàstics i se n'anà al magatzem de recanvis a cer-

tica, com la major part dels matemàtics-. A la fi, digué: 375072. Una comprovació ràpida va demostrar que Martens havia necessitat un temps tres vegades superior per arribar a un resultat erroni.

El rostre de l'astrònom reflectia menyspreu, estupor i curiositat alhora.

"On heu après aquesta manera d'operar? Em pensava que aquesta mena d'objectes solament podien sumar o restar.

- Bé... la multiplicació no és sinó una successió d'addi-

cions, veritat? Senzillament, he sumat 856 set vegades a la columna de les unitats, tres vegades a la de les desenes i quatre vegades a la de les centenes. Això és justament el que vós feu amb el llapis i el paper. Naturalment, hi ha procediments per simplificar-ho. A mi em deveu considerar ràpid, però si haguéssiu vist el meu oncle... Treballava en un banc de Yokohama i, quan calculava, no se li arribaven a veure els dits. Em va ensenyar una part del seu mètode, però de fet ho he oblidat gairebé tot durant aquests darrers vint anys. Solament fa dos dies que practico i encara vaig a poc a poc. Tanmateix, espero que us hauré convençut que la meua idea no s'ha de menystenir.

- Certament, estic impressionat. ¿Es pot dividir amb la mateixa rapidesa?

- De fet, sí, quan es té una certa pràctica."

Martens va agafar l'àbac i va fer passar les boles d'un costat a l'altre. Tot seguit, sospirà.

"Molt enginyós... però això de poca cosa ens pot servir. Encara que els càlculs anessin deu vegades més de pressa que amb el paper i el llapis, que ja és molt dir, la velocitat de càlcul d'un cervell electrònic és un milió de vegades superior.

- Ja ho he tingut present, contestà Picket una mica impacient. (no tenia gaire cap... es donava per vençut massa aviat. ¿Com es pensava que se les componien els astrònoms cent anys abans de l'aparició de les calculadores electròniques?) Heus ací el que jo proposo... i digueu-me si hi ha algun error en el meu plantejament..."

Va fer-ne l'explicació d'una manera precisa i convincent. A mesura que parlava, Martens s'anava relaxant, i acabà amb un esclat de riure, que fou el primer a bord del Challenger des de feia molts dies.

"Vull veure la cara del capità quan li expliquen que tots hem de tornar a l'escola primària per aprendre a jugar amb les boletes", digué l'astrònom.

L'escepticisme inicial desaparegué després de fer Picket algunes demostracions. Per a aquells homes, que havien estat educats en un món dirigit electrònicament, el fet que una simple estructura de filferro i boles fes miracles era com una revelació. I alhora constituïa un repte i, com que llurs vides en depenien, hi van posar tot l'entusiasme.

Tan bon punt l'equip d'enginyers hagué construït còpies millorades del prototip barroer de Picket, els cursos van començar. Exposar-ne els principis bàsics fou cosa de minuts; era la pràctica el que demanava temps... hores d'exercici, fins que els dits volessin automàticament per damunt dels filferros i situessin les boles en les posicions adients sense que el pensament conscient intervingués. Alguns membres de la tripulació, malgrat els exercicis constants, no van adquirir mai ni habilitat ni rapidesa a l'hora de fer anar l'àbac; però, en canvi, d'altres no van trigar a superar Picket.

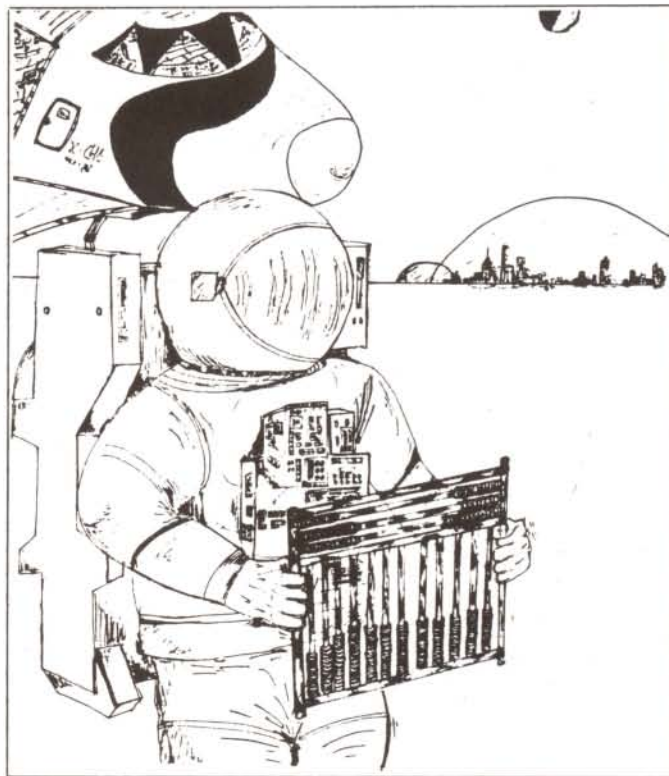
Somniaven columnes i xifres i que manipulaven l'àbac. Depassat l'estadi d'aprenentatge, foren agrupats en equips i rivalitzaren ferotgement per arribar a ser els millors. Finalment, a bord del Challenger, hi havia homes que amb l'àbac eren capaços de multiplicar entre ells nombres de quatre xifres en qüestió de quinze segons i durant hores.

De fet, es tractava d'una feina purament mecànica: demanava habilitat, no intel·ligència. A Martens li pertocava el treball més dur i ningú no el podia ajudar. Va haver d'oblidar les tècniques fonamentades en el càlcul numèric mecànic a què estava avesat i organitzar un sistema de càlcul que fos realitzable automàticament per homes que no tenien cap sensibilitat per les xifres que manipulaven.

Els els fornien les dades en brut i ells executaven el programa que ell els havia fixat. Després d'hores de treball feixuc i mecànic, la resposta sortia del final de

la cadena matemàtica -això suposant que no s'havia produït cap error durant el procés. Per solucionar aquest inconvenient, només calgué formar dos equips de càlcul que confrontessin, al final, llurs resultats respectius.

"Hem bastit una calculadora a partir d'éssers humans en lloc d'emprar circuits electrònics, explicà Picket en el seu enregistrament, un cop va tenir temps per poder

pensar en els seus oients, que, d'altra banda, havia cregut que mai més no l'arribarien a escoltar. Es un miler de vegades més lenta, no pot manejar un gran nombre de xifres d'un cop, es cansa fàcilment... però fa la seva tasca. No li és possible de fer càlculs de navegació que ens permetin de tornar a la Terra -perquè són massa complicats- però sí de donar-nos una òrbita que ens conduirà a una zona accessible a les ones de ràdio. Una vegada que ens hàgim alliberat de les interferències elèctriques que ens envolten, assenyalarem la nostra posició per ràdio i els potents cervells electrònics de la Terra ens diran el que cal fer.

"Ja ens hem separat del cometa i hem deixat d'allunyar-nos del sistema solar. La nostra òrbita actual coincideix amb els nostres càlculs, tal com esperàvem. Encara ens trobem dins la cua del cometa, però el seu nucli es troba a un milió sis-cents mil quilòmetres de nosaltres i ja no en veiem els icebergs porosos. S'escapoleixen vers les estrelles a través de la nit glacial que regna entre els sols, mentre nosaltres retornem al nostre planeta..."

"Escolteu, la Terra... escolteu! Ací, el Challenger, ací, el Challenger. Respondeu-me després de captar el nostre senyal... desitjaríem que us ocupéssiu dels nostres treballs aritmètics abans que els nostres dits siguin només pell i os!"

Arthur C. Clarke. Conegut del gran públic com un dels escenògrafs de la pel·lícula 2001: L'Odissea de l'espai, basada en l'obra Sentinel of eternity, publicada l'any 1951, de la qual és autor.

Il·lustració d'aquest conte de ficció a càrrec de Maxi Olivier.